MAJÚ NAŠE VYSOKÉ ŠKOLY POMÁHAŤ RIEŠIŤ ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE PROBLÉMY DOMA ALEBO V ROZVOJOVÝCH KRAJINÁCH?

Libuša Radková¹, Miloš Velemínský²

12: 487, 2010
ISSN 1212-4117

¹Trnavská univerzita v Trnavě, Fakulta zdravotnictva a sociální práce

²Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, katedra klinických oborů

Niektoré naše vysoké školy sa rozhodli pomáhať riešiť zdravotné a sociálne problémy v rozvojových krajinách. Spomeňme len ich pracoviská v Keni, Sudáne, Burundi, Ugande, Zambii, Kamerode, Haiti, na Ukrajine, v Rusku, Rumunsku a inde. Často sa objavujú kritické hlasy voči takejto angažovanosti a pritom sa stavajú otázky, ktoré možno sumarizovať asi takto: „Nemáme dosť problémov doma, ktoré treba riešiť? A prečo sa angažovať ešte v rozvojovej pomoci?“ Je zaujímavé, že tieto otázky stavajú hlavne tí, čo sa o žiadnu pomoc ani doma, ani v rozvojových krajinách nezaujímajú, a ešte menej sú ochotní sa do pomoci aktívne zapojiť.

Poslanie vysokých škôl so zdravotne sociálnymi fakultami je v mnohom podobné ostatným vysokým školám, vzdelávať a vychovávať svojich študentov k budúcnému povolaniu, učiť ich rešpektovať ľudské práva, potláčať akékoľvek prejavy rasizmu a xenofóbie, formovať u nich pozitívny vzťah, ba lásku k povolaniu a konečne motivovať ich k vedecko-výskumnej práci. Zdravotne sociálne fakulty navyše kladú pri svojich študentoch okrem teoretických vedomostí veľký dôraz na praktickú výchovu a vzdelanie. Praktická výchova sa uskutočňuje v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach v najbližšom okolí fakúlt, počas letnej prázdninovej praxe v týchto zariadeniach ako aj v zariadeniach detašovaných pracovísk, kde sa učia študenti vnímať zdravotné a sociálne problémy najmä rizikových skupín obyvateľstva, tieto odhaľovať, analyzovať, hľadať a nachádzať riešenie. Dnes môžeme k výchovnému pôsobeniu pripočítat aj motivovanie študentov k dobrovoľníckym aktivitám v rôznych spoločensky prospešných neziskových zariadeniach v ich voľnom čase, veď urobiť niečo navyše, niečo, čo nie je mojou povinnosťou, ale čím môžem prispieť tým, ktorí to najviac potrebujú, patrí k naobohájucejším zážitkom človeka. Prínos dobrovoľníkov oceňuje aj Európska únia, ktorá vyhlásila budúci rok za Európsky rok dobrovoľníkov, a do dobrovoľníckej

činnosti sa zapájajú aj študenti a učitelia našich fakúlt.

Učia sa takto v praxi vidieť a poznať problémy iných ľudí a zároveň zbavovať sa egoizmu a tak častej vlastnosti u niektorých, ako je ľahostajnosť, nachádzanie vinníkov a kritizovanie pomerov. Naša spoločnosť však potrebuje nie kritikov, ale budúcich absolventov vysokých škôl, angažovaných sa aktívne zapájať do riešenia spoločných problémov. Spomeňme len nezamestnanosť, chudobu, civilizačné choroby, chronické choroby spojené so starnutím populácie, poruchy duševného zdravia, úrazy a ich následky a pod.

Ak bude moderný absolvent našich vysokých škôl odchádzať do života obohatený vedomosťami, ale zároveň len individualisticky a egoisticky orientovaný na seba, svoju rodinu, svoje záujmy a subjektívne potreby, je to príliš málo. Potom vidíme ako naliehavú požiadavku a potrebu celej spoločnosti urobiť pri výchove absolventov oveľa viac. Veda a vedomosti, ktoré neslúžia humanite, nenapĺňajú svoje základné poslanie.

Naše malé krajiny sa tak prejavujú vo svete ako krajiny solidárne a spolu sa podieľajúce na pomoci tým, ktorí to najviac potrebujú. Pred zemetrasením na Haiti, jednej z najchudobnejších krajín sveta, tam pôsobili naši lekári a zdravotníci a po zemetrasení boli medzi prvými, ktorí pomáhali a organizovali záchranné práce.

Učiteľ učí, vzdeláva a vychováva svojich študentov, ponúka im svoje vedomosti a skúsenosti, motivuje k štúdiu, ale najefektívnejšie pôsobenie je v osobnom príklade. Preto vítame zriadenie odboru rozvojové štúdie na Zdravotne sociálnej fakulte v Českých Budějovicích. Nikdy sme neobchádzali zdravotné a sociálne problémy doma, ale prácou na rozvojových programoch sme získali nové skúsenosti a nadhľad tak užitočný pri riešení problémov aj doma.

Libuša Radková, Miloš Velemínský
libusa.radkova@gmail.com